

ЖЕНСКИ СВѢТЪ

СЪ ПРИТУРКА

„ДОМАКИНА“

ПЕРИОДИЧЕСКО СПИСАНИЕ,

РЕДАКТИРАНО ОТЪ ЖЕНИ

ЗА ГОСПОЖИ И ГОСПОЖИЦИ

Списанието излиза дваждъ, на 1 и 20, а при-
турката веднаждъ, на 10 число всеки мѣсецъ.

Директорна: ТЕОДОРА Г. НОЕВА

Годишенъ абонаментъ

грѣдлатимъ

I. На списанието:

За България 4 лева

„ странства 5 „

II. На списанието

съ притурката.

За България 7 лева

„ странство 9 „

Абонати се записватъ
направъ въ дирекцията на
списанието и въ всички
тѣ телеграфо-пощен. стан-
ции изъ княжеството.

Всѣкакви обявления, от-
носящи се до госпожи и
госпожици, публикуватъ
се въ последната страни-
ца за 30 стот редѣтъ.

За постоянни обявления
особени условия

Писма, ръкописи и па-
ри се испращатъ: до Ди-
рекцията на „Женския
Свѣтъ“ улича Всѣя шна
№ 122.

Писма неплатени не се
приематъ.

Въ Дирекцията се намиратъ за проданъ цѣли течения отъ I-а и II-а години на „Ж. Свѣтъ“ и „Домакина“

Съдържание:

Ролята на момата въ семейството. — Жената на
единъ великъ челявкъ. — Изъ философскитѣ етюди на М. В.
Безобразова. — Писень (разказъ). — Конкурски. — Музичтъ.
— Книги и списания. — Корреспонденция. — Извѣстия. —
Обявления.

Привличаме вниманието на читател-
китѣ си върху статията въ 62 страница
на настоящия брой подъ заглавие: Кон-
курсъ.

Ролята на момата въ семейството.

Всички навѣрно, любезни госпожици, имате
амбицията да се наслаждавате съ едно пълно
щастие. На всички ви умѣтъ безъ друго се въз-
вишава беспрѣстанно до оння освѣтлени вър-
хове, дѣто вий сте си поставили идеала на
щастнето.

Азъ ви похвалямъ, задѣто общате възви-
шеността: това е благородно и велико. Но какво
морално испаданне, ако слѣдъ едно жалостно
въздиганне, достигнете до завѣхване на ду-
шевната си мъжественностъ, вслѣдствие изнѣ-
жающи помышления върху отдалечени химери!

Има при васъ, въ интимния кръгъ на се-
мейния животъ, свещенни нѣжности; непознати
вамъ жъртви, нуждающи се отъ поддръжка; еже-
часовни длъжности, висквающи оння събровища

на общта и на самоотвържеността, съ които
Богъ обсицалъ женското сърдце.

За да ги оползотворите прочее, недѣйте чака
сегодня елучай съ сгърнати рѣцѣ. Създайте го,
осъществѣте го... «Който дава скоро, той дава
дваждъ.» Давайте, давайте бесмѣтно, непоцадно:
нека всѣкаква щедростъ ви бѣде навикъ, всѣ-
каква прѣданностъ — длъжностъ.

При залѣзването на тоя ни вѣкъ, дѣто
всичко, носяще името добродѣтель, испаднало е
до непоправяемостъ, нищо не е утешително,
нищо не е хубаво, колкото да виждашъ младата
християнска мома да си упражнява всрѣдъ се-
мейството прѣобразователната си властъ.

А! ето ти приятното царско достойнство,
прѣдъ което всѣки, безъ ни най-малко притѣс-
нение, би свалилъ шапка.

Виждте на дѣломалката ни царица.

Тя е усмивката на застарѣлитѣ си роди-
тели. Сладкитѣ надѣжи, които си въобразява
сърдцето ѝ; горещитѣ ѝ галения отъ почетъ и
уважение къмъ тѣхъ развеселяватъ имъ лицата,
помрачени отъ грижитѣ прѣзъ цѣлпя имъ жи-
вотъ.

Никой, колкото нежъ, не умѣе да разгони
прѣтрупанитѣ облаци по челото на оногова, който,
сѣднѣлъ на семейното кормило, чувствова се по
нѣкога смазанъ подъ отговорността на трудо-
ветѣ си.

При туй твърдѣ е справедливо, щото по-възрастната, на която бѣдѣщето е било една отъ главнитѣ грижи на башинитѣ усилія, първа тя да си покаже своята нѣжна признателностъ. По-младитѣ сж твърдѣ малко узрѣли, за да разберѣтъ на колко борби, какви пожъртвования е резултатъ благоденствието имъ.

На по-възрастната прочее се пада да исплати за всичкия дълга на обичта и признателността. Каквото и да направи тя, все ще си остане длъжница. Но ще може поне, щото вечеръ, сѣдяща при баща си—като птиче на единъ вѣтъ изъ планината подиръ испѣвание пѣсенъта си -- да си каже, слѣдъ като распита въ блѣстящитѣ му очи щастнето, което тя направила да се отрази върху тѣхъ: «не съмъ си изгубила деня».

Каквото е за баща си, това сжщо и въ еднаква стѣпенъ трѣбва да бѣде младата мома и за майка си, другарката и приятелката си, на която сподѣля грижата на възпитанието

Едно полумайчинство е вѣнецътъ ѝ, когато се тя навежда надъ блондовитѣ или брюнетки глави на малкитѣ дѣца.

А тѣ въ безсѣзнателната си невинность типчатъ съ отворени обятия къмъ тая сѣзнателна невинность. *Каката* ги поучва, учи ги въ щастнето и въ гордостта да вѣрватъ. Тя рѣшава; тя сѣди; тя наказва, даже по силата на тоя мораленъ авторитетъ, отражение на майчиния авторитетъ, който почти се смѣсва съ неѣ; толкова много тя ѝ приличва по сладостъ и приятность.

Азъ почитамъ много Гете, който, желающъ да ни покаже хероинята си подъ най-благоприятнитѣ обстоятелства, прѣдстави ни ѣ, че съ зачервенѣли отъ удоволствие бузи, раздава рѣзени хлѣбъ на малкитѣ си братия *).

Една велика писателка бѣ казала: бѣдѣте обичливи у вази си. Наистина туй нѣщо е много по-малко лесно, отколкото си го мислимъ. Богато въ интимността «явяването» ви не се придружава отъ засмѣнността и веселостта по лицето, то виѣ достаточно ете вече наклонни да бѣдете завлѣчена отъ своенравнето ѣли каприза. И най-добритѣ отъ васъ подлежатъ на тия характерни испадания, възбуждани често отъ едно твърдѣ много распалено, и слѣдователно и твърдѣ впечатлительно естество.

Това не значи, че би трѣбвало да прѣдолѣе злото, да му допуснете, щото то да ви отклони отъ добродѣтеля. Не, не! Противопоставѣте му се, дръжете се добрѣ... Бѣдѣте по-скоро обичливи, отколкото себелюбни; обичливостта нека ви бѣде една отъ обичайнитѣ ви добродѣтели, винаги ще ви останѣтѣ достаточна усмивки за приятелскитѣ ви и за другитѣ хора.

Млади моме! Ето *идеалъ*, достоенъ за васъ... Отъ всички страни викатъ, че семейний корабъ се разбива върху подводни камъни: на васъ прѣдлежи да бѣдете приятната му спасителна звѣзда.

Щастливи сж они, които разбиратъ трудолюбивата си миссия и не вѣрватъ, че трѣбва да иматъ распаленность, за да вкусятъ радоститѣ на живота!

Вашата баба.

Жената на единъ великъ человекъ.

(Продължение отъ брой 7 и край.)

Думата «интереруваме» не исказва и стотната частъ отъ това, което е чувствувала въ тия минути Женни Карлейлъ: тя е била цѣлата внимание, цѣлата слухъ, цѣлата подчинение на това магическо влияние. И тука, разбира се, се е скривала една отъ смѣщеннитѣ причини, не само на бесропотното, но отчасти даже на радостното прѣтърпѣвание на всичкитѣ несподи и мѣки прѣзъ нейния животъ. Тука се е скривало разясненіето на такива думи, каквито ний срѣщаме напр. въ едно отъ нейнитѣ писма къмъ мѣжа ѣ въ една отъ врѣменнитѣ имъ раздѣли, послѣ изселванието имъ отъ това страшно мѣсто. «Струвайте—писала тя—всичко възможно, за да бѣдете снисходителни и търпеливи къмъ вашата малка Гуда, защото тя ви обича и е готова да испълни всичко, каквото пожелаете на свѣта, готова е да се качи даже и на луната, ако ѣ заповѣдате.

Но когато у моя господаръ не се намира за мене нито единъ привѣтливъ погледъ, ни една добра дума, то какво ми остава друго, освѣнъ едно отчаяние? . . .»

Когато тѣзи умственна сила на гения си е подчинила женската възприемчива душа още въ туй врѣме, когато генийтъ не се е показалъ още въ нищо фактически, когато бѣдѣщата му «другарка на живота» е само прѣдчувствувала, прѣдогаждала въ него единъ великъ человекъ, — то обаяніето отъ тѣзи сила естествено трѣбваше да се увеличи въ твърдѣ силна степенъ сега, когато тя се е показвала въ повече и повече осѣзателни резултати . . . Но къмъ умственното обаяние тука се е присъединявала още и сърдечна причина: Женни Карлейлъ виждала мѣжа си много несчастенъ, виждала го е

1) Тука се говори за Каролина, херонна на Гетевия романъ. Тегилата на м. адия Бертеръ (Werthers Leiden, Goethe).

не само мъчителъ, но и мъченикъ — мъченикъ отъ собствената си нервозностъ, жлъчностъ, ипохондрия, мъченикъ отъ настроенieto, въ което той гледалъ на свѣта, като на прибѣжище на испорчеността и нецѣлостта, на живота като на една жестока и смѣшна трагедия, на себе си — като на една жертва на нѣкакъвъ демонъ, който го е заставлявалъ все по-дълбоко и по-дълбоко да заглътва нова въ «покрытата съ голѣма мъгла калъ . . .» А извѣстно е, че за жената състраданиято е пружина твърдѣ могъществена, особено кога е въ съединение съ други въ родѣ горѣказанитѣ . . .

Така или иначе, по тия или по други причини и побуждения, но Женни Карлейль героически е прѣнасяла положението си и героически се е надѣвала за по добро бъдѣще. Само, че то не настѣпи за ней и тогава, когато вече Карлейль излѣзе на пътеката си, кога го заобиколи голѣма слава, когато, слѣдователно и ней, като негова другарка, нѣмаше вече защо да му се подчинява на деспотизма, на неговото грубо прѣнебрѣжение, за да му дава възможностъ да работи и да достига великата си цѣль.

Нравственното положение на нещастната жена сега не само, че се не подобри — то се сломи, защото тя озна това, което не бѣ изпитвала до това врѣме, ревността.

Карлейль, чиято слава вече гърмѣше, е прѣкарвалъ днитѣ и вечерата си въ блѣстищитѣ салони, (особенно въ Леди Ашбертонъ, която скоро го завладѣла съвсѣмъ) а жена му е оставала въ къщи съвсѣмъ самичка, за това защото той — Карлейль! — имъ намиралъ недостатъчно изящна и много подивѣла за тия салони! Тя е оставала сама и се прѣдавала въ отчаяние и му е зашивала палатонитѣ, и кърпила халатитѣ. «Днесъ — четемъ напр. въ дневника ѝ 6-й Ноемврий 1855 г. — днесъ азъ кърпихъ халата на г-на Карлейля. Много движение на откритъ въздухъ, ми е необходимо за туй, за да побърка на сърдцето ми, да не изсочи изъ главата ми и да не полудѣя . . . Въ настоящето врѣме, най-беспрѣдѣлната и най-настойтелната ми грижа е — да гледамъ да смога да не попадна въ Бедламъ . . .» — «О, Господи! — възкличава тя въ същия дневникъ, подиръ нѣколко мѣсеца, — съжали се надъ мене, защото азъ отслабвамъ! О, Господи, исцѣли ме, защото коститѣ страшно ме боли. Страшно ма боли също и моята душа; но Господи, кога же приидеми ти? Прийди да освободишъ душу мою! Спаси ма. Твоимъ милосердиемъ! . . .»

Че въ тия мъки е играла значителна роля ревността, вижда се отъ много мѣста на същия дневникъ, също както се вижда по него, че между съпрузитѣ, по поводъ на това обстоятелство, сѣ происхождали не единъ пътъ «бурни сцени». Нравственнитѣ страдания сѣ се усложнявали съ физическитѣ: шестлѣтното прѣбиване въ ужасния Крейгепеттокъ е принесло плодове си. Нещастната

жена слабѣла отъ день на день, а нещастний случай въ врѣме на една побѣдка въ файтонъ оспли болѣстта ѝ. Жестокитѣ и неспазанитѣ мъки сѣ се продължавали дълго врѣме — но смъртта ѝ дошла внезапно. Жената на великия чловѣкъ умрѣла въ 1866 г. на шестдесетъ и петъ години отъ рождението ѝ.

И тогава чакъ «е паднала завѣсата отъ очитѣ» на великия чловѣкъ. Той разбралъ всичко, почувствувалъ всичко и отъ тѣзи минута нѣматъ край огризенията на съвѣстта му. Единственното оправдание което той си е позволилъ, — то е, че той нищо не забѣлѣзвалъ . . .

Но заради насъ, разбира се, това не е оправдание, а обвинение. Сѣтованията, укоритѣ, които е изливалъ знаменитий писателъ върху си, послѣ смъртта на жена си, апотеозътъ съ който той е окръжавалъ нейната паметъ, — не само, че не ги примиряватъ съ него въ това отношение, но още повече осилватъ чувството на негодованието ни. . .

И ако всичката тѣзи история отъ една страна блистателно доказва, съвмѣщенiето на гениалния умъ и грубата ординарностъ на сърдцето, то отъ друга страна — какъ блѣстяще се е виразила тука една отъ най-поразителнитѣ загадки на женското сърдце! . . .

Плѣвенъ.

Цв. Болджиева.

Изъ философскитѣ етюди

на М. В. Безобразова.

Изъ социалната етика на Харалдъ Хегдингъ.

Б. С. (Продължение отъ брой 7.)

На жената нацѣнххх да даватъ права отъ тогасъ, отъ когато нацѣнххх да гледатъ на ней като на майка. Тогава имъ освободихъ отъ непосилната ѝ работа и тя получи по-вече свободно врѣме за изпълнение на майчинитѣ си обязанности. Но, при едно по-всестранно развитие на способноститѣ ѝ, тя ще стане още по-добра жена и майка.

Противникитѣ на освобождението ѝ обикновено отвърждаватъ, че природата ѝ прѣдпазначила да бѣде жена и майка. Но, пита се, цѣлестобразно ли постѣпва природата, когато числото на възрастнитѣ жени въ нѣкои цивилизовани страни се оказва сега по-голѣмо отъ числото на възрастнитѣ мъже, и затова назначението си жената може да изпълнява само при царствованието на полигамията.

Да считаме излишекъ на женското население за социално зло, както това правѣтъ нѣкои, това още не значи, че ний отмахваме туй зло. Трѣбва, напротивъ, да се постарамъ го прѣвѣржимъ въ добро, — да се въсползваме отъ тѣзи сили, които сега пропадатъ напраздно. Това ще бѣде възможно само когато трудътъ между мъжа и жената се распрѣдѣли по-другъ начинъ.

Ако и въ физическо, и въ духовно отношение

жената сега е по-слаба отъ мъжа, то не трѣбва да забравяме, че силата много зависи отъ упражнението. У некултурнитѣ народи жената е много по-силна; така, индийката ражда безъ чужда помощ и тутакси се хваща за работа.

Не само на мъжа, но и на жената цивилизацията е наложила своето клѣймо. Не може да не пожелаемъ и на двамата въ нашего просвѣщенно врѣме и въ нашитѣ цивилизовани страни по-голъмо развитие на мускулната имъ сила и външнитѣ имъ чувства, а така също и по-голъма самостоятелностъ въ мислението. Намъ е вѣрно, че и между мъжетѣ физическитѣ и духовнитѣ сили далеко не сѫ разпрѣдѣлени равно, и често различието между личноститѣ отъ единъ и същъ полъ бива не по-малко отъ това между мъжа и жената.

Обикновено казватъ, че у жената особено силно е развито чувството. Това мнѣние, обаче, далеко не е вѣрно, защото сериозното развитие на сърдцето върви ръка за ръка съ развитието на другитѣ способности.

Когато обичашъ прѣдмѣта си, то по неволи се вдѣлбочавашъ въ него, и настоящий ученъ не би можелъ да работи, ако отъ всичката си душа не би билъ привързанъ къмъ прѣдмѣта на своето изслѣдование. Ако бѣше особено развито женското сърдце, то това би се отразило на ума и волята ѝ, а това ний не забѣлѣваме!

По-горѣ вече казахме, че много особености на женската природа се коренѣтъ въ обстоятелствата, чието влияние жената е испытала въ продължение на много и много вѣкове. Тѣзи особености ще получатъ другъ характеръ, когато се измѣнятъ обстоятелствата. Ако женитѣ обръщатъ особено внимание върху личната страна на всѣки въпросъ и малко се интересуватъ отъ общия имъ смисълъ, то това е плодъ отъ въспиранieto, което въ смѣтка на другитѣ способности е развивало неопрѣдѣленната жизненностъ на сърдцето. Тѣзи особености въ женитѣ и заставлява Е. Ф. Хартманна да казва, че тѣхъ ги бива за адвокати, но не могатъ да бѣдатъ сѣдии. Обаче, много ли добросъвѣстни сѣдии имаме и между мъжетѣ? А било и такова врѣме, когато показанията на свидѣтелката сѫ се оцѣнявали два пѣти по-малко, отколкото показанията на свидѣтеля; още и Хѣте счита като идеалъ за момата да чете само такива книги, които обясняватъ кулинарното искусство *), а единъ учителъ се оплаква въ 1772 г., че умѣнието да пише развращава момата, защото това облекчава сношенията ѝ съ любовника.

Дѣто жената е способна за адвокатъ, това е крачка напредъ, а че тя може да бѣде такъва, потвърждава се отъ факти изъ съврѣмения животъ.

Противникитѣ на женската еманципация се опиратъ винаги върху това, че женитѣ не сѫ направили нищо забѣлѣжително въ тѣзи области, които

сѫ били за тѣхъ всѣкога открити. Хѣфдингъ счита за нужно да възрази, че обикновено не прилагатъ такава строга мѣрка къмъ дѣятелността на младия чловѣкъ, силитѣ на когото още не сѫ достигнали своето пълно разитие, а сетитѣ и голѣмо болшинство мъже не би се отказало да се размѣнитъ съ способноститѣ на Жоржъ Зандъ или Жоржъ Елиотъ.

Слѣдъ плодотворната дѣятелностъ на С. В. Ковалевска, именно, слѣдъ откритието новия законъ въ небесната механика, — може да се каже, че за женския въпросъ е настѣпила нова епоха.

Това, което се извършва постѣпенно, никога не прѣдизвиква такъвъ горещъ протестъ, както всичкото внезапно и ново, казва Хѣфдингъ. Принципитѣ за освобождението на женитѣ бѣше новъ и за това той трѣбваше особено силно да развълнува умоветѣ. Върху обязанността на всѣки човѣкъ (безразлично е — дали е мъжъ или жена) лежи всестранно развитие на способноститѣ, съ цѣлъ да направи работата си въ полза на обществото колкото се може по-успѣшна. Въ това се и заключава сѣщността на принципа за еманципацията на женитѣ.

Тѣзи сѣщности се прояви, когато въ 1840 г. американскитѣ жени поискахъ своето право за изпълнение на обязанноститѣ си. Тѣ прѣминахъ, именно, къмъ страната на негритѣ и пратихъ свои депутатки на Лондонския конгрессъ. Тѣзи депутатки не бѣхъ приети, и въпросътъ за правоспособността на самитѣ жени се постави направо.

Не само положението на жената, но и отношенията на родителитѣ къмъ дѣцата се явяватъ като критерии, въ основание на които може да се сѣди за етическото развитие на чловѣчеството.

При по-ниската стѣпень на цивилизацията дѣцата сѫ собственостъ на родителитѣ, и бащата има такава широка властъ надъ тѣхъ, щото може, ако пожелае, да ги убие или продаде. Тѣзи външни обстоятелства, на които е билъ подчиненъ животътъ на семейството, плѣмето или народа сѫ се отразили и върху отношенията на родителитѣ къмъ дѣцата. Не е било възможно да не се убиватъ слабитѣ членове въ врѣме на прѣселывание или нападение на неприятеля. Прѣстъпленieto го е извършвалъ бащата, както сега у цивилизованитѣ народи то е паднало върху гърба на майката. Гърцитѣ сѫ прибѣгвали къмъ дѣтеубийството, за да не порасне твърдъ народонаселението на държавата имъ, — тѣ сѫ се бояли отъ увеличението ѝ.

Когато дѣцата придобихъ економическа цѣнностъ, обръщанието съ тѣхъ се измѣни въ по-добра страна. Вече една крачка напредъ прѣдставлява ограничението властѣта на родителитѣ отъ правителството, друга — распространение идеитѣ за свободата и равенството. Въ семейния животъ като центръ на тѣжестѣта се явява взаимното расположение на членоветѣ: а тѣ всички приематъ участие

*) Херманъ и Доротея (II-ро послание).

въ общия животъ, раздѣлятъ и скърбъ, и радостъ, и трудъ.

Що се касае до възпитанието, то по-важно е, вмѣсто да се даватъ правила, да ги примѣняваме на практика, казва Хѣфдингъ, и ще прибавимъ, отъ своя страна, че много малко сѫ тѣзи хора, които могатъ да възпитватъ други, защото не сѫ въ състояние да прѣвъспитатъ сами себе си.

Идеалътъ, който ни го рисува Хѣфдингъ, не може да не ни одушевява въ живота. Нека се надѣваме, че осъществлението му ще бѣде възможно въ недалеко бъдѣще, и това ще бѣде толкова по-възможно, колкото по-близки ще ни бѣдѣтъ знаменателнитъ думи на философа, че *«животътъ е толкова по-правственъ, колкото е по-високъ идеалътъ»*.

Ив. Т-ва

Пѣсень

(Расказъ).

(Продължение отъ 7-ия бр. и край)

Ревностно изпълни Ваня възложената на него епитимия, усърдно се кланѣше положеното число пѣти, строго постѣше, обаче, все пакъ не може да се избави отъ съблазнението. Стига малко да се позамисли и тутакси се пълни главата му съ грѣховни мисли, а прѣзъ очитъ му прѣставатъ познати видѣния, които дѣйствовахъ на него, като нѣкои опияняющи билки . . . И не може той да се избави отъ тѣхъ, нѣма сила да ги отгони! . . .

Лѣгне да спи, уморенъ отъ тѣжкитъ трудове и молитви, щомъ си затвори очитъ тутакси му се мъркатъ голѣмитъ красиви очи, които го гледатъ съ таквасъ любовъ, съ таквасъ молба, щото тѣхний погледъ запалваше Ваня до самото сърдце! . . . И бѣли, като лебеденъ пухъ, рѣдъ, като нѣкои огнени змии, обвинватъ шията му и силно, силно го пристискатъ до горешитъ гърди.

Горещо, задушно е на Ваня, мѣта се насамъ нататѣкъ като отъ огненница, и въ бѣлнуването си постоянно викаше Настя и все се събуждаше. Разбуди се и вижда, че не спи и баща му, който се разбудилъ отъ неговото бѣлнуване, приподигналъ отъ възглавницата бѣлата си глава, и дълго-дълго съ любовъ и тъга гледа на сина си и шепне молитва, и го утешава и го подкрѣпя и успокоява.

А между това, Настя се окажѣрила, не може тя да прѣнесе раздѣлата съ него, а още по-вече срама отъ хората! . . . И ето веднажъ вижда Ваня прѣзъ прозореца, че масса народъ бѣга насамъ и нататѣкъ изъ селото; нѣщо врищѣтъ и махатъ съ рѣдъ. Да не е пѣкъ пожаръ? Исконва Ваня изъ къщи на вѣнъ, и достигатъ до слуха му думитъ: «Край селото, около рѣката, се обвѣсила на едно дърво». Нѣщо като ножъ го бодва въ сърдцето, — само не знае защо, отъ нѣкое лошо прѣдчувствие; безъ да попита нѣкого какво е станѣло, и съ страхъ да погледне на хората, трѣгнѣ

и той подиръ всички. Какъ достигналъ до злощастното мѣсто, не го помни, какво се случило отсетнѣ съ него и какъ се намиралъ у дома така смъщо не помна.

Обвѣсила се Настя на сѣщото дърво, подъ което тя едно врѣме съ милото си либе е прѣкарвала толкова топли пролѣтни нощи. Като че съ това навѣки искаше да запечатлѣе въ душата му проклѣтието си. И не знае той какъ е прѣживѣлъ това врѣме. Много, много години сѫ се минали отъ тогава. Суровий подвижнически животъ и молитвата извършихъ своята работа, исцѣрихъ Ваня, който отдавна вече бѣше станѣлъ Иванъ Марвѣичъ, отъ венчки уважаемъ, суровъ и прѣждеврѣменно побѣдилъ. Сърдечнитъ му рани полека-лека бѣхъ съвсѣмъ вече оздравѣли, бѣше забравилъ той своята мила, бѣше ѿ исхвърлилъ съвсѣмъ изъ душата си, и не бѣше си вспомнилъ никога, нито веднажъ до сега. Той съвсѣмъ се отрѣкълъ отъ свѣта, свѣтскитъ съблазни за него вече не съществуватъ, постъ, въздържание, молитва, — ето къмъ кое бѣхъ насочени всичкитъ му мисли. И ето, че слѣдъ толкова години и борби, всичкото забравено отново възкреснѣ и пакъ пролетъ прѣзъ душевнитъ му очи, като нѣщо настояще и току що извършено. Отново скърбъ — тъга засмукахъ сърдцето му като нѣкоя змия, пакъ му станѣ жалко за всичко, за всичко минало, изгубено, за хората, които той прѣживѣлъ и помни, които едно врѣме смѣли сѫ били за него. До толкова го дожалъ за всичко това, че даже съзри се показахъ на очитъ му.

Между това Александра Василевна свърши своята пѣсень и гласътъ ѿ отихнѣ наедно съ послѣдната нота. Нѣщо около една секунда слушателитъ ѿ, подъ влиянието на пѣсенята, столахъ въ благоговѣйно мълчание.

Но, най-сетнѣ, се стрѣсватъ, и вѣстържени викове «браво», «бисъ», които се съпровождахъ съ неистови рѣкоплѣскания, разнесохъ се по вагона и на врѣме заглушихъ тропанията и чуканията, които произвеждаше тренѣтъ.

Този шумъ разбуди Ивана Матвѣичъ отъ мислитъ му. Той се стрѣснѣ. Мислитъ, видѣнията — гаче ги и нѣмаше, всичко се изгуби, само сърдцето нѣщо го поболваше отъ неизвѣстна болка, както слѣдъ нѣкой тѣжъкъ сънъ въ първата минута на пробужданieto, и очитъ му бѣхъ влажни отъ съзри. Той, Иванъ Матвѣичъ, плака и за какво? . . . за тлѣнното, земното! . . . Той, който не плака при погребението на баща си, когато го пусяхъ въ земята! Да плачешъ за покойника — е грѣхъ. А той заплака и го станѣ жалъ за него сега, слѣдъ толкова години, когато вече подиръ смъртта му съвсѣмъ е остарѣлъ! И защо всичко това? . . .

— Господи Исусе Христе, Сыне Божій, помилуй мя грѣшнаго! . . .

Той отъ душа се прѣвърсти. «Какво е това?.. Това е дяволѣтъ, все дяволѣтъ върши това, това

е негово дяволско навождение!... Той ме смути, той ме потикна на непотрѣбни мисли!... Прости, Господи, великият ми прѣгрѣшения? Трѣбаше азъ да избѣгамъ отъ грѣха, когато се наченѣ тука у тѣхъ тѣзи дяволия, но не: останѣхъ наедно съ тѣхъ да падамъ въ грѣхъ! Ето на, уплѣте ме окалний!... О, Господи Исусе Христе!»...

Тренѣтъ се спрѣ, Иванъ Матвѣичъ слѣзе, сѣдна въ колата и замина за селото си. Бѣше тъмна нощъ, мокрий свѣтъ падаше въ видъ на едри тучеди и заслѣпваше на човѣкъ очитѣ. А неопрѣдѣлената, безотчетната тѣга все лежеше въ сърдцето на стареца и не можеше да ѝ прѣмахне!... Малко се позабрави, а тя се распуца по нашироко, завладѣва цѣлото му същество и въ главата му влизатъ пакъ сѣщитѣ мисли, които той съ такъвъ бѣше прѣмахналъ и които отъ толкова време не бѣха го посѣщавали!...

Тутакси на слѣдующия день той отиде пакъ при «духовния отецъ» и му се покая въ грѣха си. Той му опрости грѣха и му възложи епитимии. И отъ тогава Иванъ Матвѣичъ станѣ още по строгъ и суровъ, още по-силно наченѣ да мори тѣлото си съ постъ и молитва.

И дълго още живѣ старецътъ и се бори съ себе си. И много още години въ това далечно и глухо старообрѣдческо село, сръдъ гори и блата, посрѣдъ свѣжии могили и вниния на виелицы, млечеше се тѣзи желѣзна душа, като се стараше да отгони отъ себе си пѣсенята, която чу въ вагона, а наедно съ ней и картичкитѣ отъ отдавна миналото и гризщата го тѣга-злостѣйка за изгубеното, грѣховно, младо щастие....

Прѣвела отъ русски *Ив. Т-ва.*

Конкурси.

Дирекцията ни като има единичната грижа, щото отъ една страна все повече и повече да осъвършенствова списанието си, а отъ друга пъкъ и да го прави колкото се може по полезно и по достъпно и на всичкитѣ си абонатки, рѣшила се да въведе слѣдующата новостъ въ него: *конкурситѣ* върху въпроси, задавани и подигани отъ страна на Дирекцията или отъ онай на всѣка желающа да се освѣтли добръ върху кой-да-е въпросъ абонатка, въ които конкурси ще иматъ право да зематъ участие всички *безъ изключение* абонатки. Отъ тия конкурси не само ще се докаже на дѣло, че женитѣ въ България иматъ свой специаленъ органъ, но увѣрени сме още, че ще произвѣжатъ и слѣдующитѣ за послѣднитѣ блага: първо, всички жени ще иматъ добрата воля да се самообразуватъ, като ще бѣдѣтъ съ собствено удоволствие накарани да се занимаватъ сами върху разни интересующи ги въпроси; второ, всички жени ще иматъ най-добрия случай, едно, да си изказватъ своето мнѣние върху кой-да-е въпросъ и да си замѣняватъ идентѣ върху

него и, друго, да могатъ да се освѣтляватъ върху всѣкаквъ въпросъ, да се освобождаватъ отъ всѣкакви съмнения върху кой-да-е въпросъ, като ще го прѣдлагатъ за общо обсъждане и окончателно разрѣшаване; и трето, най-важното, всички жени ще се заематъ сами за разискване и разрѣшаване всички въпроси, относящи се до тѣхъ и интересующи тѣхъ, сир. ще се заловѣтъ да свършатъ работата сами — нѣщо, което отъ опитъ е доказано, че води къмъ пълна сполука, и което винаги прави честь на дѣйцитѣ му.

Ето по какви съображения дирекцията ни рѣшила да въведе конкурситѣ, като е била, разбира се, прѣдварително увѣрена, че ще намѣри надлежната поддръжка и ще има надлежното съдѣйствие на всички жени, имѣющи добрата воля да се самообразуватъ, самообразуватъ и самоосъвършенствуватъ; защото никакъ се не съмнѣваме, че всичкитѣ ни абонатки ще разбератъ и ще оцѣнятъ надлежно ползотворнитѣ резултати отъ една такава система на самообразование. Прѣдъ видъ на това, прочее дирекцията е опрѣдѣлила нѣкон вѣщи лица испомежду свойтѣ сътрудници, които ще се занимаватъ исключительно съ тая колкото важна, толкова и ползотворна частъ отъ списанието и ще ръководѣтъ произвежданieto на конкурситѣ.

Като е показано вече доста ясно, мислимъ, на абонаткитѣ отъ каква важностъ е нововъвежданото въ списанието ни осъвършенствование, не остава, освѣнъ да се покаже отъ кой видъ ще сѣ конкурситѣ и по кой начинъ ще се произвеждатъ тѣ. Конкурситѣ ще сѣ отъ два вида: *малки* и *големи*. Малкитѣ ще се състоѣтъ въ кратки отговори, можащи непрѣмѣнно да се помѣстѣтъ въ едно отворено писмо при обыкновенно писание (най-големитѣ, разбира се, отговори ще бѣдѣтъ тии, но винаги трѣбва да се прѣдпочитатъ по-възможностъ най-краткитѣ); а голѣмитѣ не трѣбва никога да залавятъ по-малко отъ една страница на обыкновенъ за писание табакъ мѣсто, но и да не бѣдѣтъ пъкъ повече отъ двѣ такива страници материалъ. За отговоритѣ на малкитѣ конкурси нѣма да се опрѣдѣля срокъ, но ще трѣбва да се отговаря тутакси, щомъ се положи конкурсътъ, защото не ще бѣдѣтъ такива, които да изискватъ нѣкакво прѣдварително подготвление; за ония обаче на голѣмитѣ конкурси, винаги ще се опрѣдѣля срокъ споредъ естеството на въпроса и споредъ нуждащото се за подготвлението върху него време. Всички абонатки, желающи да зематъ участие въ кой-да-е конкурсъ, трѣбва да си избѣратъ по единъ за винаги псевдонимъ — ако, разбира се, неискатъ да излѣзатъ съ собственното си име — и да си испращатъ своевременно отговоритѣ, подписани съ избранныя си псевдонимъ (при който ще прибавятъ въ скоби и истинското си име за знанието на дирекцията), до дирекцията, която отъ своя страна ще прѣпраща по надлежностъ за одобрение и публикуване, по редъ чрѣзъ списанието, одобре-

нитъ отъ тѣхъ. При туй за неизлишно считаме да прибавимъ, че, колкото малограмотно и да бѣде написанъ нѣкой отговоръ, ще се зема прѣдъ видъ, щомъ съдържа здрави и истински мисли, та ще се публикува, слѣдъ като се поправи и уреди.

И тѣй прочее захващаме.

I. Малънъ конкурсъ.

1. Когато супружеската обичъ не е взаимна, прѣдпочитамъ да си лицето, което обича ли или което се обича?

II. Голѣмъ конкурсъ.

1. Поведението на жената къмъ съпруга си.

2. Добрата ли съпруга образува добрия мъжъ или добрия съпругъ — добрата жена?

3. Женитъ споредъ народния ни поетъ и писателъ г. Ив. Вазовъ.

За отговорение на тия три въпроса се опрѣдѣлятъ слѣдующитъ срокове: за първия въпросъ единъ мѣсець сир. до 25 Май; за втория — два мѣсеца, сир. до 25 Юний; а за третия — три мѣсеца, сир. до 25 Юлий.

Мумиитѣ.

(Корреспонденция изъ Белгiя.)

Г-нъ Масперо, учений египтологъ, който дълго врѣме живѣлъ въ Египетъ и който по единъ толкова забѣлжителенъ начинъ описалъ откритията, които направилъ въ тая страна, на която богатствата сѣ безбройни за испитателитъ, държалъ на послѣдъкъ въ Брюкселъ рѣчь върху мумиитѣ.

Г-нъ Масперо говорилъ за началото на фабриканцията на мумиитѣ, което въскожда къмъ баснословни почти врѣмена, защото първитѣ мумии датиратъ отъ врѣмето на Озириса, началникъ на първата династия. Идеята да се запазватъ тѣлата е религиозна и метафизическа; Египтянитѣ вѣрвали, че душата сѣществувала толкова по-дълго врѣме, колкото се повече запазвало тѣлото. Това вѣрване се наричало *двойността*.

Египтянитѣ никакъ не си давали трудъ да търсятъ идеала; тѣ принасяли на мумиитѣ си всички удобства, съ които заобиколяли хората живия членъ отъ семейството си. па даже и повече, съжалевайки ги за загубата на сѣществуванието си. Тѣ балсамосвали въ мумии още работницитѣ, бѣднѣшитѣ, щото да могатъ голѣмцитѣ на земята да намѣрятъ въ другия животъ слуги, а прилагали сѣ щото и за животнитѣ.

Мумията на Озириса служи за образецъ на всички други; само че мѣчно е запазването имъ, тѣй като, щомъ се отворитъ, разпадатъ се въ прахъ отъ влиянието на въздуха.

За да се запазвало тѣлото материално и религиозно, потребни били единъ лѣкаръ и единъ жрецъ, защото Египтянитѣ вѣрвали въ магнитѣ. Не се знае, какъ постѣпвалъ докторътъ, но се вѣрва, че се посочавало тѣлото и се оставяло въ солъта прѣзъ едно разстояние отъ 30—120 дни. Изваждали

червата, мозъка и всичко въобще, което имъ било мѣчно да запазятъ и които балсамирали въ отдѣлно мѣсто и турѣли въ урни; послѣ се почвало завиванieto, което било вѣлшебно облѣкло, посветено на боговетъ. Прѣзъ туй врѣме жрецътъ се молѣмъ и турялъ въ саркофага (погрѣбаленъ ковчегъ) малки сини статуйки. Въ момента, кога да погрѣбятъ тѣлото, роднинитѣ слагали идение прѣдъ гробния входъ и расправяли на мъртвецитѣ начина, по който да употребятъ своитѣ турени въ неподвижностъ членове. Смъртелната стая се състоела отъ единъ видъ храмъ, отъ единъ проходъ, единъ кладенецъ и отъ прѣдначанената, най-послѣ, за мъртвеца стая. Тѣзи стая била мобилирана и тамъ се турѣли ястия, тоже балзамосани като него, или пъкъ често пѣти издѣлбани на камѣка.

Въ първитѣ врѣмена тии работници твърдѣ се почитали, но отпослѣ надомли Арапитѣ, които всичко разграбили, тѣлата обаче не носѣли никакви златни украшения, нито скъпоцѣнности. Тѣ се турѣли при мумиитѣ. А отъ страхъ, да не би тии балзамосани тѣла се затриятъ, та причинятъ погубването и на душата, Египтянитѣ издѣлали отъ камѣкъ или дърво тѣлата на умрѣлитѣ, за да иматъ въ замѣна други тѣла.

По нѣкога въ сѣщия гробникъ се намѣрватъ по трийсе такива фигури на мумиитѣ.

Египтянитѣ балзамосвали, както казахме погорѣ, и сиромаситѣ, защото всѣка душа отъ добъръ родъ трѣбвало да има по една долна душа, за да ѝ служи, защото, ако Египтянитѣ щѣли балсамосали своитѣ царѣ, Фараонитѣ щѣли, може би, да бѣдѣтъ притѣснени по между тѣхъ. Но туй множество обикновенни мумии нѣмали особено мѣсто за погрѣбение, тѣ имали жилища за мъртвецитѣ, както ний имаме такива за живитѣ; върху всѣка мумия турели по единъ надписъ отъ папурова хартия, който показвалъ името; тии кащи се продавали съ мобилировката си отъ мумиитѣ и ако тии послѣдни ставали твърдѣ много на число, то ги погрѣбвали въ пѣсѣка или въ пещери.

Рамзесъ III билъ твърдѣ богато балсамиранъ и Египтянитѣ твърдѣ старателно сѣ му скрили гроба; тѣ сѣ имали грижата да направятъ други гробници подобни на неговия и испитателитѣ сѣ намѣрили даже трийсе Фараони въ единъ кладенецъ. Въпрѣки тия прѣдпазливости, Фараонитѣ на три династии се намиратъ сега въ Булаекския музей.

Въ тия гробища винаги се намира и по една книга за изучаванieto на мъртвецитѣ; тя е единъ видъ пѣтнически листъ. дѣто се намиратъ оказвания за псѣвяване отъ охавване на скорпиони, думитѣ, съ които да се вмѣкне въ градината на блаженнитѣ, съвѣти за отричанне грѣховетъ си, молитви и пр.

Търговията и тукъ се вмѣсила, за да си некара и тя нѣщо отъ мумиитѣ; направило се отъ тѣхъ боя, послѣ прѣзъ нѣкое врѣме сѣ си послужили съ тѣхъ, като съ фармацевтическо произведение.

Но най много подѣйствovali за истрѣблението на муминѣтѣ идеята, които се образувала у Арапитѣ, че тѣ съдържали демони, които трѣбвало било да освободитѣ, разрушавайки муминѣтѣ. Изгледѣтъ обаче на муминѣтѣ причинява едно особено и отвратително впечатление. Даже вардачитѣ на музеитѣ отбѣгватъ отъ да заобиколятъ сами салона, дѣто сѣ изложени муминѣтѣ. В. М.

Книги и списания,

получени въ Дирекцията ни.

Нова Свѣтлина и Здравословие, всѣмимѣсечно списание за малко изслѣдванитѣ душевни явления и безвредни здравословни способности. Год. IV, год. II, книжка XII. Мартъ 1895 г. Сливенъ.

Звѣздича, мѣсечно илюстрирано списание за дѣца. Год. IV, кн. IV. Априлъ, 1895 г. София.

Православенъ проповѣдникъ, илюстрирано религиозно нравствено списание, редакторъ-издатель: П. С. Доброплодный. Год. III, книжка 4. Априлъ. София.

Семейно омице, илюстрирано домашно списание; Год. I, брой 2, Февруарий 1895 год.

Свѣтлина, мѣсечно илюстрирано списание. Год. V, кн. III, Мартъ 1895 год.

Основно училище, мѣсечно педагогическо списание. Ломъ год. II, брой XIII, Мартъ 1895 г.

Медицински сборникъ, списание на българскитѣ лѣкари. Издава гражданската санитарна дирекция. Год. I, брой I. Априлъ 1895 год. Излиза въ началото на всѣки мѣсець и ще съдържа отъ 4—7 печатни коли. Цѣната на списанието е: за цѣла България (сѣверна, южна и югозападна България), 7 л. за странство сжщата цѣна съ прибавление на пощенскитѣ разности. — За учащитѣ се, за фелдшеритѣ и за селскитѣ общински управления 3 л. и 50 ст.

Прѣпорѣчваме това списание на нашитѣ абонатки и абонати като едно отъ най-полезнитѣ за всѣко семейство, съдържащо освѣтъ теоретическитѣ и много полезни практически статии и свѣти за здравнето.

Воздържателъ, мѣсечно списание на българскитѣ въздържатели съюзъ. Год. I, брой 3 и 4 за Мартъ и Априлъ. София 1895 год.

Цѣлина, мѣсечно списание за народа. Год. IV, кн. IV. Априлъ 1895 г. Пловдивъ.

Медицинска бесѣда, популярно медицинско списание; излиза въ началото на всѣки мѣсець. Год. I, книж. 10, Априлъ 1895 год. Видинъ.

Юридически прилѣгъ год. кн. IV.

Оралю, год. II, брой 7.

Украсяване и благоустройство на българската столица прѣзъ 1889—93 год. София. 1895 г.

Корреспонденция.

Г. г. Р. Атанасова *Ловечъ*: получихме стойността на едно год. течение на сп. и Дом. за 94 год. — М-те Шени *Ямболъ*: получихме стойността едно год. течение на сп. и Дом. за 95 г. — Р. С. Горанчевъ *Лѣдженъ*. Получихме 2.50 л. за 94 г. молимъ за останалитѣ 4.50 л. — Ф. Христова *Балчикъ*: получихме 5 л. само за сп. 94 г. — Стеф. Х. И. Радкова *Тръвна*: молимъ съобщете ни точния Ви адресъ, съ който получавате сп., защото абонатка Радкова нѣмаме. — Д. Господинова *Талашманлий*: Дирекцията Ви подарява сп. и

пр. за 95 г. — Е. Пинирджиева с. *Бейкчилеръ*: получихме за 94 и 95 г. 6 л. — М. А. Попова *Търново*: получихме единъ почт. бонъ отъ 5 л., и допълнително 2 лева за 95 год. когато вече бѣхме Ви писали. — П. К. *Дѣлъ къщовници* ще се помѣсти въ идущия брой. — Г-ну *Марову* адресирахме Ви писмо въ *Хасково*.

Извѣстие.

Туря се подъ печатъ книгата «Прѣ-красната Швейцария» (*La belle Suisse*). Ще пзлѣзе отъ около 15—20 коли съ цѣна 3—4 л. Желаящия да ъж получава на коли, трѣбва да съобщи за това г-ну Савва Кжршовскому (адвокатъ) въ гр. Елена.

Георги Ноевъ нѣма да приема посѣщения на 23 т. м. имения му день.

НОВА СВѢТЛИНА

и

ЗДРАВΟΣЛОВИЕ

Едното за петя и другото за третя година ще излизатъ наедно подъ горнето двойно заглавие, къмъ срѣдата на всѣки мѣсець, въ три и половина коли за книжка.

НОВА СВѢТЛИНА ще продължава въ популярни статии да развива малко изслѣдванитѣ душевни явления познати подъ имената: *медиумизмъ*, *сомнамбулизмъ*, *телепатия*, *окултизмъ* и пр.; ще излага спиритическото обяснение на тѣзи явления и ще съобщава интересни факти.

ЗДРАВΟΣЛОВИЕ ще продължава да дава на читателитѣ си въ популярна форма практически свѣти за безвредни начини, чрѣзъ които всѣки да може да прѣдпазва здравнето си и цѣри болѣститѣ си най-естественно. *Хишена нѣщо отъ физиологията*, *лъчителенъ магнетизмъ*, *водолѣчение*, *омеопатия* — ето начинитѣ, съ които главно ще се занимава. Тѣзи година вече ще се захване практическото излагане на омеопарията въ лѣкуванието на по-обикновеннитѣ болѣстни случаи.

Годишна цѣна: 5 лева за въ България, 6 лева за въ странство, прѣдплата. Отстъпка: едно годишно течение на петъ събрани абонаменти. Годишнината на списанието захваща отъ Априлий, а не отъ Януарий.

Сливенъ, 15-ий Мартъ 1895.

Редакцията.